

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felélős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szabolcs-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohányüzemekben.

A bot másik vége.

A „Moór-vidéki takarékpénztár“ vonaglik, közel áll ahhoz az időponthoz, a mikor egészen beadja a kulcsot. A moóri gyámpénztár ügyésze hivatalosan felszólította a fejérmegyei árvaszéket, hogy a moór-vidéki takarékpénztárnál gyámpénztárilag kezeljék a hivatalkák és betéti tömegeket sűrűn biztossítsa. Az árvaszék természetesen rögtön megfelelt ennek a felszólításnak és megbízottja azonnal kiment Moórra, hogy ott a helyszínen teljes tájékozást szerezzen. A mint halljuk a székesfejvári Takarékpénztáron kívül egyéb pénztárak is megvonták tőle a hitelt, a betevők pedig, a kiknek jelentékeny összegeik vannak a takarékpénztárban elhelyezve egyik a másik után vonja ki pénzüket az intézet kezelése alól.

Mi az oka ennek a pusztulásnak?

Kovács Endre ügyvéd, a most megindult „Moóri Hírlap“ szerkesztője a moór-felsődobosi pusztá birtok megvásárlását okozza, a melynek félmillió koronáért való megvételébe elég könnyelműen ment bele a takarékpénztár s a be nem teljesült vérmes remények most elsősorban azt a gyö-

keret sorvasztják el, a melytől az ágak és a gyümölcsök életerejükét szitták.

Mi egy másik oldalát világítjuk meg a dolognak, a melyik, — azt hisszük — feketébb árnyékot vet az omladozó pénztár intézetre.

A „moór-vidéki takarékpénztár“, ugy mint egyéb takarékpénztárak a megyében *kortestakarékpénztár*-nak esapott fel. Nem méhkas volt, a melyhez a takarékpénztárakat hasonlítani szokták, a melybe a szorgalmas méhikék szépen behordják a szorgalommal összehordott mézecsékjüket, s a honnan a szükség idején táplálékot nyernek. Nem ilyen volt, hanem rabló-darázs-fészek. Nem azt a nemes célt tűzte maga elé, hogy a rájászoruló polgártársaknak segítő kezét nyújtsa, hanem azért a segélyért, a melyet kutyakötelessége volt nyújtani, a legszebb polgári jogokat kívánta cserébe. Mert ő neki tetszett politikai jogokat gyakorolni! Takarékpénztár és korteskedés! A moóri polgárok hordták össze a pénzüket hozzája, hogy hűséges sáfárak legyen, ő összeharácsolta azokat, azután ráütött a pénzeszákra: Ti adátok ide, a tietek, de most én ülök rajta, annak adok belőle, a kinek akarok. Leszel-e kormánypartí vagy nem? Ha nem,

eredj oda, a hol többre becsülik a te eszméidet.

A legutóbbi képviselőválasztás alkalmával a moórvidéki takarékpénztár igazgatója odaállt a kormánypartí képviselő mellé, mikor az a programbeszédet tartotta, velejárt a városban korteskedni. Tudta jól, hogy az ő jelenléte fülér egy fél, vagy másfél programbeszéd, mert hiszen a moóriak megszokták már, hogy a takarékpénztárban nem annak adnak pénzt, a ki rá van szorulva, hanem annak, a kinek akarnak.

— Nézzétek, moóriak, sőt moórvidékiek is, én vagyok a programbeszéd, mert a pénz beszél és a kutyá ugat.

Baross Károly ur pedig handabandázott.

Es a jó moóriak, a kik előbb néppártiak voltak, szépen visszavonultak, elmentek szavazás helyett most szürni. Hja! a pénz beszél. Tudták ok nagyon jól, hogy nagy ur a takarékpénztár.

De az igen tisztelt igazgató nem elégedett meg annyival, hogy nagypipájú jeltöltjét a jog, törvény és igazság dicső korszakában annak nagyobb dicsőségére keresztülőröfölte a közvéleményen. Az nem volt neki elég, hanem boszút akart állani. Mert édes a bosszu. Voltak olyanok, a kik

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Harangszó és orgonavirág.

François Coppée után franciából.

Falusi harangszó! Falusi harangszó! Mily mélabúsan hangzik ércszavad a májusi tiszta kék égen! Halovány orgonavirágai a külvárosnak, miért keltek annyi bánatot s oly mély sóvárgást a tévelygő utas lelkében?

Evek multak azóta, számos évek, midőn hallgattalak téged, harangszó, a maihoz hasonló tiszta szép napon, ugyanazon ragyogó azürkék égen, melyet nem szel keresztül még egyetlen fecske sem. Evek multak azóta, számos évek, midőn lelkendezve szívta magába átható, kedves illatokat, Páris halovány orgonavirágai, mikor elhaladt a kertek vasrácsai mellett, mely fölött kihajoltak virágfürtjeitek.

Es komor gondolat szorítja össze szívet: „Csak egy tavaszt érhetne még!”

Gondol ifjúságra, midőn annyi örömet szerettek neki: harangszó és orgonavirág! Midőn téged hallgatott, illatodat magába szívta, azonnai, egyszerre ezer reménytől duzzadt kebele.

Ifjusága! hol van már és mily rövid ideig tartott! Mig birtokában volt neki, minden reggel így szólott hozzá: „Tehát ma minő boldogság várakozik rád?” mert az ifjuság tulajdona: a boldogság reménye — a föltétlen, tökéletes, elérhetetlen boldogság. „Holnap rá fogok találni a nőre, kinek égi mosolya megnyitja előttem a paradicsomot... Holnap háboru fog kitörni és hirneves, győztes hadvezér leszek, kinek térden-

állva fogják átadni a legyőzött város kulcsait... Holnap elkészítem a tervet s megírom a drámát, vagy a hőskölteményt, mely engem halhatatlanná tesz.”

Szereltem, dicsőség, szellem! Ki nem álmodozott mindezekről, hévvel, örülettel remélve. Mit mondjak arról, ki ezt nem tette, elmondhatja e az magáról, hogy volt fiatal!

Az utas immár előregedett, kit elringat a harangok bájteli hangja, kit elandalt az orgonavirág mulékony illata. Gondol rövid ifjúságra. Elmúlt s bizony régen volt az a nap, midőn megismerte az élet köznapiságát, mikor tudatára ébredt annak, hogy egyedül a vágy boldogít, minden földi örömet keserűség követ és utálat és hogy a kitűzött cél napról-napra zsugorodik össze a különböző ellenhatások előtt. Elmúlt s egy szomorú reggelen úgy ébredt fel, hogy semmi rendkívüli, semmi fenségeset nem várt. — Elolvasta könyvét, melyet annyi éjjeli vinnasztás között írt meg, azt is hidegnek s álmainál sokkal silányabbnak találta. Jött azután a keserű tapasztalat, mint iparkodik elnyomni a gőg, irigység, árulás őt, a szegény ördögöt, a föld nyugtalan férgét.

Mindazonáltal az élet még mindig szépek tűnt fel előtte, azonban mint a szeptemberi napon megérelt gyümölcs. Elvesztette mindenkorra lelkének amaz üdőségét, mely azon értehez hasonló, midőn a fa alatt esszük meg az ágról leszakított cseresznyét, reggel, mikor még felhív van az éjjeli harmat által okozott frissességgel.

— Sokszor heves küzdelem támad bensejében, nyugtalan volt miatta, miért oszlik el oly hamar a remény és ábránd hatalmas varázsa az emberben; s mintha meg akarná vigasztalni egy pillanatra, minden új tavasz visszahozott egy keveset ifjúságából.

Husvét körül, a maihoz hasonló napon történt, akkor, midőn a szerény ibolya s az ékes tulipán oly szendén terjeszti szét illatos szirmai, a fogoly óriások a toronyban, a hatalmas harangok megrezgették a levegőt s hívó komoly szavakat szétküldöttek az ég merhetetlen terein. Ujra visszanyerte ekkor életkedvét: kezdett egy kis ismét himni a dicsőségben, a boldogságban. „Szeress! tanácsolták neki a szerény, gyengéd virágok és a hatalmas őrö mondá neki „dolgozzál!”

Visszaidezi multjának legszebb emlékei közül az ünnepnap ezen hívós reggelen. Nem volt ekkor még fázköny, semmi sem bántotta őt, csupán a tiszta napon támadt eszakkéleti szél csapdosta arcát s borzongatta ruházatát. A pajzán szél különösen a széles utcában, a templom előtt művelt ezer csimtalanságot. Ugy látszott, különös előszeretettel az tréfát azokkal, kik a templomba mennek, vagy onnét jönnek visszafelé. Mikor a kis árvák páros vonalban húzódo csoportjához érkezett, melyet az ingalmas nővérek vezettek, belekapaszkodott felhőtökükbe, magasan lobogtatva azokat a levegőben, majd kalapjaik kék szalagjait tépdeste. Azután abban találta gyönyörtetését, hogy a kedves testvérek comteit kavarva össze-vissza s alakította át nagy fehér pillangóvá. Majd a jobbmódu hívők kalapján a virágokat s tollakat rázta meg gorombán. Azután egy öreg pap állott útjába, hirtelen hűségnyöve reverendájának redői közé annyira, hogy mozdulni is alig tudott, majd arra kényszerítette a szegény embert, hogy teljes erővel avulhas kalapjába kapaszkodjék. Azután egy jámbor gyászba öltözött nő állított meg, helyesimpeszkedett hosszú fekete ruhájába s szegény, akadályoztatva meg esernyője által is, a legkomikusabb helyzetbe került.

még a takarékpénztári igazgató korteskedése után sem akartak megtörni és keményen állottak adott szavuk mellett. Azokon boszút kellett állani. Hogy többet ne említsünk, ilyen dolog is történt:

Egy jómódu moóri polgárnak, a ki mellesleg mondva áll vagy 30.000 frtíg potom pár száz pengőre lett volna hirtelen szüksége. Mindenkiel megesik az ilyesmi. Hova menjen? Ott a takarékpénztár. Hiszen azért van, hogy ilyen esetekben segítsen. Az igazgató ur észrevette őt, úgy azonban, hogy vegye észre, hogy észrevette. Megvárakoztatta néhány órácskáig, mikor aztán senki sem volt ott, akkor ilyenformán tisztelte.

— Ahá! itt vagyunk. Örvendek, hogy látom. Ugy-e pénz kéne?

— Az bizony. 300 pengőre volna szükségem.

— Igen?! Most jó a takarékpénztár ugye? Alászolgálja! Nincs pénz.

A polgártárs elment. Mit tehetett egyebet. Hanem észbe jutott, hogy *a botnak két vége van.* Ezen a cudar állapoton segíteni kell. S a moóriaknak kemény nyakunk vagyunk. Összedugták a fejüket s egy fertály esztendő alatt megcsinálták a „*keresetény hitelszövetkezetet.*“

Ez adta be a kulcsot a moórvidéki takarékpénztárnak. Most a moóri polgárok egyik a másik után szedi ki a pénzét a takarékból és elhelyezi a szövetkezetnél, a melyet nem azért alapítottak, hogy szavazatokat liferáljon, hanem hogy a szegény és arra szoruló polgártársakon segítsen, hogy nemes és humánus célt szolgáljon.

Ez a bot másik vége. Ennek a püfölését nyógi most a moórvidéki takarékpénztár s ez szolgáljon itt példaként másoknak is, a kiket megillet.

Sör- és jégmizériák.

Szomorú dolgok történnek városunkban s bár a baj nem má keleti, a kisemberek érdekeivel senki sem törődik, mert a nagytőke nagyhatalom s azzal szembeszállni a hatóság, avagy az egyesekből alkotott testületek elég erőt nem éreznek magukban. A nagytőke tulajdonosai karteltt kötnek a szabad, senki által nem korlátozható uszorára, a nép pedig nyög, roskadozik a különféle terhek súlya alatt a magasabb körök érdeklődő részvéte nélkül teljesen segélytelenül, arra pedig, hogy önmagán segítsen, az erők egyesítése, a tömörülés, a testületi fejlesztése által, egyáltalán nem gondol.

Országos ez a baj, de mert városunkban most fokozottabb mértékben jelentkezik, maradjunk a magunk portáján.

Körülbelül 7 évvel ezelőt raktárt állít fel városunkban Hagenmacher, majd Dréher, nagy tőkével, hatalmas apparátussal fog a munkához, hogy a helybeli gyengébb alkotásokon keresztül gázoljon, azokat tönkretégye. Egyenlő árak s kedvezmények nélkül nem sikerült a művelet, előállt tehát a nagytőke az ő mindenható erejével, árkedvezményt ad s ráadásul hához szállítja naponta a jeget. Gyors egymásutánban hódítja meg az italmérőket s mikor a helyzet magaslata emelkedik, már csak félvállról beszél azokkal, a kiknél ezelőtt kilincset foglózott. Célját elérte. Peuser tönkretegye, a nagy-kanizsai sörész. Vénytársaság teljesen kiszorol piacunkról s utána Lichtnecker, Rausnitzer kénytelenek felhagyni a sörszállítással, nem lévén képesek felvenni a versenyt a városunkba plántált nagytőke rendelkezéseivel.

Konkurrens nélkül marad a két sörraktár, most már váltvtve dolgoznak. Felemelik nyomban egy koronával a sör árát, uralkják teljesen a helyzetet s a sör-ipar az ő kezükben valóságos monopóliumot képez. És mit tesznek az italmérők? Türik békével a zsarnoki önkényt, mert az egyesnek nincs hatalma, közös megállapodásra nem juthatnak, mert nem tömörülnek még a saját jól felfogott érdekében sem. Úgy táncolnak most már, mint a hogy fűtől nekik a sörgyáros, a ki nem tekint az italmérőkre, a nép érdekeit, egy a fő: a milliók szaporodása az ő zsebében. Rossz üzletéve nem lehet, mert rízikora nem dolgozik, korlátlan joggal ura a helyzetnek; akkor és úgy emeli a sör árát, a mikor és a hogy neki tetszik, kartell biztosítja a saját érde-

keit s a nép, az ország közgazdasági érdekeivel senki sem törődik.

De nemcsak sörrel manipulálnak, az üzleti szellemmel alig összeegyeztethető módon. A sör után monopolizálták a jeget. Szinte még nem kevezhető céltudatossággal, a nép anyagi érdekei ellen törő aknamunkával dolgoztak. Ingyenndták, hához hordták a jeget éveken át s mikor látták, miként temeti be minden korszmáros az addig szinte nélkülözhetetlen jégvermet, akkor aztán kimondják, hogy jeget többé nem adnak; a kinek szüksége van rá, fizesse meg s menjen el érte. Ime a milliómosoknál tisztességesnek nevezett eljárás! Az italmérőket kényszerhelyzetbe juttatja s aztán a saját javára kiaknázza.

És mit tesznek ezzel szemben az italmérők, mit tesz a már mindenképen agyonarcolt nép. Ököibe szorul a marka és mégis — hallgat. Nem, elhatározza, hogy tétlen csuszik a milliómos kegyes színe elé, hogy könyörüljön rajta és ne tegye tönkre egészen. A vendégülösök ipartestülete egy bizottságot választ, hogy az könyörületet bírja a sörgyáros milliómosokat. Az önmegaláztatás eme módja nem az önértetes üzletember tulajdonsága.

Szeget szeggel! Ha a gyárosok közmegegyezésre jönnek, kartellt kötnek a közönség zsebére, az italmérők ne a könyörgést választják mentőutnak, lehet a bajon másképp is segíteni. *Az első és legfontosabb kötelesség, hogy minden italmérő lépjen be a vendégülösök egyesületébe s aztán egysült erővel rázzák le nyakukról azokat a piócákat, akik határozatlan végig szipolyozzák a magyar népet.* Lépjenek érintkezésbe egyéb hazai vagy ha kell, külföldi sörgyárosokkal, legyenek férfiak egytől-egyig s a becsületes erejével biztossítsák az új vállalkozót, hogy szükségleteiket ott szerzik be.

Mi csak csodálkozni tudunk, hogy a vendégülösök egyesülete, midőn ily elementáris létekről van szó, öleltet kezzel nézi a nagytőke tüheteletlen garázdalkodását s nem talál módot arra, hogy — a mennyiben szükséges — országos mozgalmat indítson s a törvényhozás útján segítsen a bajon s törje meg hatalmát a milliómosok minősítheten törekvésének, mely az ország közgazdasági érdekeit teljesen figyelmen kívül hagyva már egyenesen a nép bőrére utazik.

Ha söriparunk magyar termelő kezében a szükségletnek megfelelő felvirágzásra nem juthat, a külföldhöz kell folyamodni s a magyar ipar cégéres pártolásának örve alatt saját bőrünket lenyuztatni vétek volna. Ha nem talál más mó-

De ime, a mint a játszai kedvében levő szél észrevette, hogy a szemközti levő házban a salu rosszul van kiakasztva, gyorsan odarohant, erősen a falhoz csapta. Azután két sétáló dragonyos katoná sissakja tetszett meg neki, szétszórta a sissak fekete sörényét s durván a két katoná szemé közé vágta. Végre észrevette a tömegben, hogy egy petrollos honpolgár fején szalmakalap van, az első, mi látható volt e szezonban, hirtelen lekapta az öreg ur kopasz fejről s kényszerítette, hogy fújatva mint egy foka, a portól vakítva, fusson kalapja után, mely úgy repült előtte, mint egy fecske.

A husvéti időszak ezen reggelén, mely oly régen volt, senmi sem okozott neki oly örömet, mint a pajzán szél, mely oly jókedvű vala. Pedig mindenünnen életkedv sugárzott elő. Az ég tiszta volt, ugyanazon derűtség ragyogott az ég boltozatán, mint a szelidültek szemében. És a zöldelő természet! Oh, az üde, gyengéd, elbájoszó zöld lombzat! A későn fakadó fák kopasz ágain alig kezdett még feltűnni, bizonytalanul, elreppenőleg, mint az elszálló füst kéksége. Más fák, a bambók mellett ott állt az üde zöld az apró kis átlátszó leveleken — oly fiatalok! — meglepőleg, elragadólag, minő a kis gyermekek ábrázata.

De különösen mindenütt található volt az orgonavirág! Epen sajátjáság cserje, mely az év ezen napjaiban alig bir lombzattal, művésziileg elrendezett fürtös virágai már is tűzben égve tűndökölnék. Orgonavirág, ez mindenütt látható volt. Virágcserepekben az ablakok párkányzatán, csomóba kötve a gyümölcsárusok állványain, a kis két kerékű teherszállító kocsiokon, a gyalogjáró mentén. A nők nagy csokrot tartva mindkét ke-

zökben haladtak tova, még a bérkocsisok lovain is volt egy-egy ágacska, a lovak füle mellé tűzve. Ha az ember kissé betért a mellékutába, orgonavirág fürtök integettek fejébe bizalmasan a keretek kerítésén keresztül. Oh orgonafa, mely oly korán virul s alig tart virágok két hétig, valóban a párisi embernek virága vagy, a nagy város ideges lakosának, ki oly türelmetlen, kapzsi, kit folyton űz, hajt a birvagy és az élvezetek után való sóvárgás.

A magános utas visszahívja emlékébe elmúlt tavaszait. Mennyire elragadták mindezek, a pajzán szél, örökké ifjú azúrja az égnék, a korán nyíló virágok, az újra és újra megifjodó zöld lombzat. A csodálatos hangzó harangszó. Csak nem régen még mindezek visszaadták neki ifjúságát.

Fájdalom, elmúlt! Valjon mindörökre vége volna mindezeknek? Ma gyenge, beteges, összerázkódik az északkeleti szél minden kis fuvallátára, az orgonavirágok nem bővülnek el többé, a légi zene alkalmatlan neki. Valjon ő-e az, ki szeretettel átkarolt mindeneket, ő-e az a költő, ki lelke teljes melegével irt, ő-e az, kinek hajdan minden virág csokrot hintett, kiben a természet minden öszhangja ezer éneket keltett fel egyszerre, valjon ő-e az, ki közönyös tud maradni minden illat, minden öszhang iránt? Oh, kegyetlen gondolat! Valóban vége, nem ismerné ő soha többé a természet elandaitó bajait, nem élvezné az élet igaz örömeit?

Ezen pillanatban, néhány lépésre előtte a hosszú fasorban, hol bolyongását kissé megszakította, egy ifjú embert pillantott meg, fiatal nővel oldalán, amint a padon ültek a nap langyos melegében. Fejük felett lágy szellő hímálta

a fa gyenge lombjait. Munkáspár, egyike a legszegényebbeknek, mert ez ünnep dacára a nő hajadonfővel volt, egyszerű ruhaderékban — és mily ruha! — az ember pedig szegényes munkásöltönyt viselt.

A kis fűzavessző kocsiba, hol az unzlött pihent, — a nő egy csomó orgonavirágot helyezett el és a kis teremtés, a ki azonnal fölberredt, kinyitotta szemét ezen csodálatos látvány előtt, ösztönszerűleg a virágok felé nyújtá apro husos kezerskékét. Atyja felállta s térdeire veszi gyermekét, míg az idősebbik — legfőlebb két évvel — mellette áll s hallgatja a szomszédos templom harangját, gyönyörködik a szép zenén s hajtogatja fejcskékét azon ütemben, amint a harang rezgése hullámzásba hozza a levegőt. Ezalatt a házastársak az apai és anyai szeretet melegével tekintenek a két gyermekre, azután egymásfelé fordítják fejüket s anélkül, hogy valamit szólnának, hosszú mosoly ül ajkukra — oh sápadt, keserű mosoly a szerencsétleneknek! — de oly mosoly, melyben tiszta öröm, valódi szeretet van, mely az egyszerű, alázatos lelkek tulajdona.

Oh, mily szégyenérzet fogja el egyszerre a merengő utast helytelen s önző bánata miatt! Nem tesz semmit, ha megöregszik s a tavasz mindig kevésbé hozza vissza régi erejét!

Nyiljatok csak május orgonafái! Harsogjatok teljes erővel harangok! Virágok, tavasz, ti vagytok a szegények gazdagsága! Áldjon téged minden szerencsétlen, áldjon ezen hajlott koru férfi, kinek fölmelegített szívét, megindítva azt mások boldogságának látása által.

Hervélt Imre.

dot a baj orvoslására a kormány, illetve a törvényhozás, le kell szállítani a bajor sűrű szállítási költségeit a minimumra, csökkenteni kell a vámot, jobb és olcsóbb sört itatni a magyar az eddigénél. Es ha még ez sem segítene, ki kell dobni a sört az italmérő helyiségekből, a fogyasztóközönséget a borhoz kell visszavinni, a fogyasztási adó után kasznosabb a városra, az államra, de meg talán az egészségre is, de mindenkéfelett használunk vele bortermelőinken és nem tömjük a zsebet néhány idegennek, a kik a rohamos vagyonszerzésben már határt nem ismernek.

Az első tehát most a vendéglősök, az italmérők tömörülése. Ennek meg kell történni a lehető legrövidebb idő alatt, akkor aztán egyesült erővel kell szembeszállni azzal az ellenséggel, mely teljesen nyakára ült már a közönségnek.

K. B.

A vármegye közgyűlése.

A f. hó 5-én tartott vármegyei közgyűlésen szinte eseményszámba ment Gyapay Pál biz. tag szereplése. A szónak minden tekintetben ura, erőteljes, kellemes organumával olyan éberré tűnt fel az alkalommal, hogy — bár politikai meggyőződése ellenkezik a miénkkel — joggal várhatunk tőle a törvényhatósági ellenzék soraiiban eredményes munkásságot. Nem a felületes szemléletű üres frázisaival lépett előtérbe, hanem alapos tudással, a közigazgatási mizériák teljes ismeretével. S ha ily tehetséggel rendelkezünk kívánjuk tőle tisztán közérdekből, hogy a közigazgatási vadhajtasok kiirtásán teljes erejéből fáradozzék, csak polgári kötelességének hivatott teljesítését óhajtuk.

Már a tárgysorozat első pontjánál, a múlt évi közigazgatási állapotokról tett s a közgyűlésen fel nem olvasott, de felolvasottnak tekintett alispáni jelentésnél emelkedett Gyapay Pál szóra. Már felszólalása elején mondja: „... ez az alispáni jelentés egy cseppet sem ingatott meg, sőt megerősített azon régtől meggyőződésomban, hogy a közigazgatási állapotok sem ebben a vármegyében, sem az egész országban az állami s magánélet követelményeinek meg nem felelnek. Nem felelnek meg azért, mert sem a jogos magánérdekek, sem a közgazdasági érdekek szükséges támogatásban nem részesítettek, pedig ezeknek előmozdítása a közigazgatásnak legelső feladata.” Rámutat a baj okára is, midőn így folytatja beszédét: „... én a baj forrását a túlhajtott bürokratizmusban s abban a rengeteg munkahalmazban találtam meg, a mit állami funkcióban a kormány a tisztviselőkre rak s a minnek sulya alatt görnyed az alispántól kezdve a községi jegyzőig minden tisztviselő.” Az általános kijelentés után nem részletezi a bajokat az egyes közigazgatási ágak szerint, csupán az állategészségügy államotásáról emlékezik meg. Felelti, hogy a bicsei állatorvos Váaliba, mint járási székhelyre volt kénytelen költözködni, mert ezt a törvény kívánja. Jól mondta e helyütt, hogy „ha a magasabb érdekek egy parancsolták — ámbar én magasabb és fontosabb érdeket a földműves nép érdekeinél ebben az országban nem ismernek, mert ezek viselik az ország közterheinek 75 %-át s ezenkívül fertartói a magyar fajnak is — akkor miért nem intézkedett a kormány vagy a vármegye, hogy az állatorvosi székhely megbolygatásával a jogos magánérdekek csorbát ne szenvedjenek.”

Az igazán szép és okos, megdönthetlen érvekben bővelkedő beszédnek természetesen folyománya volt az alispánhoz intézett kérdés: Bicske és vidéke állattenyésztési érdekeinek megóvása céljából tette-e annak idején az alispán a miniszterhez felterjesztést ez ügyben s ha nem, szándékozik-e ezután tenni, hogy Bicske község, mint nagyobb területű állattenyésztéssel és forgalommal bíró község külön állatorvosi székhelyre alakíttassék?

Huszár alispán válasza nem elégíthet ki bennünket. Gyapay Pál állításainak megdöntését meg sem kíséri. Kijelenti, hogy Bicskét illetőleg adott felvilágosítást a miniszternek s meg is ígérték, hogy az ügyet tanulmányozni fogják. (Várhatsz babám, elvárhatsz... szedőgyerek.) Gyapay Pál e közgyűlés alkalmával három

indítványt is terjesztett be. Kéri az állandó választmány tagjaival az ilyes tárgysorozatának előzetes közlését. Kéri továbbá a megye által alkotandó szabályrendelet-tervezetek sokszorosítását s a biz. tagoknak leendő előzetes megküldését. És végül a jogervényes szabályrendeletek könyomtatását és széleskörű publikálását. Az indítvány véleményezés végett az alispánnak adatott ki.

Megemlítjük még, hogy a közgyűlés pártól fogva terjeszti fel Heves vármegye feliratát a Rákóczy, Tököly, Bercsényi díflamálását kimondó törvények írlése tárgyában s ez idő szerinti helyszőlő veszi tudomásul Urházy Lajos lovasberényi ev. ref. lelkész indítványára a felirat ama részét, mely Kossuth Lajos és az 1848 49-iki honvédek érdemeinek törvénybe iktatására vonatkozik.

A tárgysorozat egyéb pontjai villamos erővel letárgyalatván, a közgyűlés 12 órakor véget ért.

UJDONSÁGOK.

— **Pásztorlevél.** Dr. Tárosy Gyula megyés püspök hétfőn adta ki legújabb pásztorlevelét, a melyben közli O Szentsege XIII. Leó pápa körlevelét, a melyet a nagy pápa, mint végrendeletét intézte a világ összes hívőihöz. Megragadó színekkel festi benne a kor viszonyait, az Egyház nehézké helyzetét s azokat az áldásokat, a melyeket az emberiség épen az Egyház által élvez.

Közli a papság által kidolgozandó tetteket.

Felszólítja azokat, a kik a főgymnázium VI, VII és VIII. osztályainak sikeres elvégzése a püspöki papneveldébe magukat felvétetni óhajtják, július 2-án d. e. 10 órakor jelentkezzenek a szemináriumi épületben. Szükséges iskolai, erkölcsi és születési bizonyítvány.

Ajánlja a csanádi növedékpapság kiadványait.

Végül közli az egyházmegyében beállott változásokat:

Dr. Klawcz György pápai kamarást, püspöki titkárt a püspöki iroda igazgatójává, Freit Ferenc pápai káplánt, szentsegi jegyzőt püspöki titkárrá nevezte ki. Hirül adja, hogy Knezits József tünyei, Kapitány Gyula nagyhantosi plebanosokká lettek. Lattyák Nándor tetényi káplánt Soósoktra, Lauchisz Istvánt Duna-Bogdányról Téténybe, Nagybaiter Alajost Duna-Adonyból Duna-Bogdányba, Horváth Istvánt Erdről Duna-Adonyba, Mihalecz Ferencet Török-Bálintról Erdre helyezte.

— **Áldozócsütörtökön** vagyis Krisztus Urunk menyhemenetelének ünnepén délelőtt 9 órakor a székesegyházban az ünnepi szent misét Károly János nagyprépost mutatja be a Mindenhatónak; az ünnepi szent beszédet pedig Kéri Ferenc karkáplán tartja.

— **Fényes esküvő.** Szinte tündetőleg nyilatkozott meg Székesfejérvár szab. kir. város közönségének a Felmayer család iránt érzett szerető vonzalma, őszinte tisztelete tegnap, a midőn a család szép és kedves, nemeslelkű leánya elszakadt a szülői háztól, az édesanya melengető szárnyai alól, hogy egy férfiú oldalán teljesítse mint nő és feleség a női hivatás legszebbikét. Már kora reggel hullámzott a nép a Városház-téren levő Felmayer-ház előtt, főúri fogatokrobaja zavarta a város egyhangú csendjét s a közbeszéd tárgya az egész városban ez a nász volt. Fanta Géza cs. és kir. főhadnagy vezette e napon oltárhoz aráját Havranek József polgármester, Karl József, Detrich Zsigmond földbirtokos és Chernel Viktor kamarás, cs. és kir. kapitány mint nászgyökök tanu-

sága mellett. Az anyakönyvvezető bejelentés után hosszú kocsiorsóban — a menyasszony virágkoszában — vonult a nászmenet a székesegyházba a következő sorrendben:

Dr. Fanta Adolf — Havranek Józsefné (Fekete brokát ruha, fehér selyem applikáció és rózsaszínű crepe de soi fodrokkal. Fehér kalap rózsadisszszel.)

Pongrácz Béla — dr. Fanta Adolfiné (Fekete brokát, fekete selyem himézsel és lila selyem disszszel. Fekete szalmakalap heliotrop virágdisszszel.)

Havranek Ferenc — Karl Józsefné. (Fekete brokát applicatioval, himézszel fehér alapon. Chamox kalap sárga rózsákkal.)

Dr. Eisenbarth Károly — özv. Felmayer Károlyné. (Buzavirágokkal átszőtt borsószöld brokát csipke applicatioval és crepe de chine plissé, apró strasse csatokkal ékesítve. Ivoir maline kalap rezeda-disszszel.)

Tóth Géza — özv. Felmayer Istvánné (Galamb-szürke moire antique selyem párisi himézszel és gazdag acégyöngy kivarrással. Szürke maline kalap, korona-kócság és marechal Nile rózsadisszszel.)

Gróf Somsich Géza — dr. Eisenbarth Károlyné (Fehér selyem alapon fekete geantull csipke, gazdag arabesque-okkal és antreudex-vel, strasse-csatokkal. Világos kalap rózsá- és jácintdisszszel.)

Gróf Keglevich Mihály — Pongrácz Béláné (Cyclamenokkal átszőtt rózsaszínű brokátcselyem, écsur antreudex applicatiokkal és strasse csatokkal. Világos kalap structoll és rózsadisszszel.)

Irsai Irsay Pál főhadnagy — Havranek Antalné (Lila brokát selyem, mousline de soi plissé fodrokkal. Fehér kalap rózsadisszszel.)

Gróf Bathányi Gábor — Báro Jenőné (Rózsaszín brokát fehér selyem applicatio és rózsaszín crepe de soi fodrokkal. Fehér kalap rózsadisszszel.)

Báro Jenő és Gerő Jakab.

Ij. Tóth Géza — Detrich Mariska. (Rózsaszín selyem crapon apró szegélyekkel, crepe de chine és keskeny szalagdíszszel. Fehér kalap rózsadisszszel.)

Jekkefalussy István főhadnagy — Eisenbarth Margit (Öltözék, mint Detrich Mariskáé.)

Ij. Havranek József — Eisenbarth Irma (Rózsaszín selyem crapon, mousline de soi fodrokkal. Fehér kalap rózsadisszszel.)

Gróf Haller Jenő — Plossek Margit (Fehér indiai selyem gasera applicat pontlacc, fehér duchesse alapon gazdag plisséekkel. Fehér kalap rózsadisszszel.)

Fanta Géza főhadnagy — Gebhard Irma. (Hamvas rózsaszín faille, rózsalevelekből alkotott serpentin fodor, mousline de soi Maria Antoinette nichu rózsalevelekkkel ékesítve, pame öf és nyakalk. Fehér szalmakalap virágdisszszel.)

Báro Durneisz Gyula — Felmayer Juliska (Fehér duchesse hosszú uszálytal, a derék fehér selyem a-jour applicatioval, földig erő fehér fátyol, a fején élő nirtus-koszoru.)

A menetet Fanta Károly és Havranek Antal zárták be.

A menyasszony Lohengrin „Lakodalmi induló”-jának impozáns orgonahangja mellett lépett be a székesegyházba, melyet ez alkalommal előkelő közönség zsufolóság megtöltött. A délszaki növényekkel gazdagon díszített főoltár zsamolyan csakhamar megjelent K. Horváth István palástban, elvégezte az esketési szertartást s egy gyönyörű szép beszéd kíséretében megáldotta az ifjú párt. A magas színvonalon álló beszéd nyomában könnyű tolt a szemekbe s a becézgetett „kis Juliska” mint asszony, férje oldalán távozott az Úr oltáráról.

Az egyházi szertartást gazdag lakoma követte a nászháznál, melynek folyamán felköszöntöket mondtak: Havranek polgármester, majd gróf Széchenyi főhadnagy az új párra, dr. Fanta Adolf a jelenlevő katonákra, gróf Somsich a hölgyekre, ismét gróf Széchenyi a nyoszolyókra, Detrich Zsigmond özv. Felmayer Istvánnéra.

Az étrend a következő volt: Barna leves Bristol módra. Tok remoulard mártással. Öz gerinc vajás tészával. Cumberland mártással. Angol bélszín körözve. Spárga vajjal. Idei sült liba, Saláta befőtt. Vegyes fagyalt. Kugler sütemény. Gyümölcs, sajt. Fekete kávé.

Borok: Csákberényi 1868. Somlai 1885.

Ménesi vörös 1885. Szegszárdi vörös 1900. Ribizkebor 1901. Tokaji. Mummi G. H. Cognac és liqueurök.

A délután folyamán a gyár régebbi munkásait is megvendégelte a család, megosztván velük is örömet.

Az ifju pár még az esti gyorsvonattal Budapestre, onnan pedig Bécsbe utazott, a honnan nagy-váradi otthonukba térnek. Mi a magunk részéről sok boldogságot kívánunk!

— **A zirci kerületből.** A zirci kerület néppárti képviselőjelöltje, *Udvary* Ferenc vasárnap délután mondotta el Zircen a programbeszédét, az egész kerületből igen nagy számmal összeriegtet választók előtt. Ez alkalommal ifj. *Zichy* János gróf, *Rakovszky* István, *Buzáth* Ferenc, *Förster* Ottó és *Witzke* Frigyes gróf orsz. képviselők voltak a jelölt kísérteiben, akit ifj. *Zichy* János gróf mutatott be a választóknak. Udvarynak nagy tetszéssel fogadták talpraesett programbeszédét után *Rakovszky* István beszélt még, azután több környékbeli községet látogatott meg kíséretével a jelölt. Ugyancsak aznap délután Csesznekben a Kossuth-pártiak *Szinay* Gyulát jelölték, akinek azonban még kevesebb kilátása van a győzelemre, mint a kormánypárti *Hunkár* Dénesnek.

— **A „Polgári lövészker” megnyitása.** Esős, boros májusi napon f. hó 4-én volt a lövöldé megnyitása. Kedvetlenül, szinte dideregve gyűlt egybe a mintegy negyven tagú társaság, hogy legalább a már megrendelt társaséhd elfogyasztása jelezze a megnyitó ünnepély hivatalos színezetét. Az ebéd folyamán felköszöntöket mondtak: *Fiáth* Pál báró főispán a királyra és *József* m. kir. hercegre, a felköszöntő a jelenlévők állva hallgatták meg, *Gánczy* Flóris tb. lövészmeister a távollévő *Kempelen* Imre tb. főlövészmeister, *Tóth* Aladár lövészmeister a lövész-társulat felvirágzására, dr. *Fanta* Adolf *Fiáth* Pál báró főlövészmeisterre, *Tóth* Aladár a honvédtisztokra, *Láray* Károly honvédelvezredes a lövész-társulat tagjaira, végül *Tóth* Aladár Kovács Alajos DV. főfelügyelő államfőnököre. Céllovesztet. Pisztolylal. I. díj: dr. *Palánszky* Miklós (szeg); II. díj: dr. *Krausz* Zsigmond (4-es); III. díj: ifj. *Fiáth* Imre (4-es). Lőfegyverrel. I. díj: ifj. *Csapó* István (szeg); II. díj: *Binder* Béla (szeg); III. díj: ifj. *Tógl* Gyula (4-es). A tekepályának is akadt a rossz idő dacára is egy-két vállalkozója, a tulajdonképpeni tekeverseny azonban legközelebb fog megtartatni.

— **Templomszentelés.** Szép ünnepély volt f. hó 4-én a linyei róm. kath. közönségnek. *Kuczis* József plebánus ugyanis e napon szentelte fel a hívek adakozásából Lotz Antal templomfestő által igen szépen kifestett templomot. Az ünnepély hatását fokozta az a körülmény, hogy e napon járultak igen sokan az Úr oltárához végezvén első szent áldozásukat. Délután aranylakodalom fejezte be a templomi ünnepséget a lelkes plebánus megható egyházi beszéde kíséretében. A templomi ünnepélyt délután néppünnyepély követte, mely igen sok érdeklődőt vonzott a plebánia tágas udvarára.

— **Néhány szó a járási faiskola-felügyelőkről.** Ismeretes dolog, hogy az utóbbi időben járási faiskola-felügyelői állások szerveztettek s ezen állások a közelmúltban be is töltettek. A kinevezettek között nem találtuk *Balogh* Sándor pázmándi főtanító nevét, a ki immár 14 év óta működik e téren szaktudással s az illetékes körök elismerésével, a mit eléggé bizonyít ama körülmény, hogy nemrégiben a földhivatalintézet részéről 200 koronás jutalomban részesült s mint ilyen egyedül áll vármegyénkben. Nem tudjuk, mi lehet az oka melóztetésének, de hogy ez úgyneki valami háttér van, az kétségtelen annál is inkább, mert *Balogh* főtanító a pázmándi faiskola kezeléséről is lemondott. Itt közérdekről van szó s épen azért első sorban *Balogh* főtanítónak kötelessége ez úgyneki teljes ismertetésével önmagát igazolni, mert ha minden indok nélkül lépett vissza eme fontos közgazdasági tevékenységétől, úgy eljárását nemcsak hogy helyesnek nem tartjuk, de joggal megérdemli a közvélemény ítéletét.

— **Gyűjtés az „Örökimádás” templomra.** Köz tudomásu dolog, hogy boldogult Erzsébet királyné emlékére közadakozásból épül az „Örökimádás”

temploma. A *Klotild* főhercegnő védnöksége alatt álló s *Szögyény Marich* Julia elnöksége mellett már eddig is oly szép eredménnyel működő Székesfehérvár városi bizottság költségtagjai dr. *Váro*sy Gyula megyéspüspök engedélye folytán holnap, azaz áldozócsütörökön a helybeli székes-egyházban gyűjtést rendeznek s így kikü módot talál filléreivel támogatni azt a szép törekvést, mely a magyar nemzetnek a nagy királyné iránt érzett kegyeletes szeretetét van hivatva megörökíteni.

— **Nyolczszáz éves falfelelmények egy református templomban.** E cím alatt a „Magyarország”-ban olvastuk a minapiani a következőket:

Érdekes, művészeti szempontból ritka és értékes leltre bukkantak *Nyir-Acsád* községben. A község ősrégi református templomát most renoválják, a belső vakolatot is leszedték. Eközben meglepetve látták, hogy a vakolat helyén festmények bontakoznak ki. Óvatosan folytatták a munkát és művészi kivitelű olajfestésű szent képek lettek láthatókká. Egyik kép a Golgothát ábrázolja, Krisztust a két latorral, mellette egy koporsó és egy repülő angyal. Több szent képet is találtak, majd egy pap képét, a mint a szószéken predikál. A falfelelmények még most is teljesen ép állapotban vannak, s minden alak tisztán kivethető. Az értékes leltre értesítették az országos műemlékeket fenntartó bizottságot, a melynek megbízásából *Gró* Antal járt a helyszínen, a ki megvizsgálván a képeket, úgy nyilatkozott, hogy a festmények 7—800 év előtti időből származnak, a mikor a templom természetesen még a kath. egyházé volt s az összes festések eredeti olasz mesterművek.

Nem akarunk itt a kényes kérdéssel előállani, hogy hány műemléke juthatott a keresztény középkornak hasonló sorsra hazánkban a XVI. század folyamán; református atyainkainak sem óhajunk szemrehányásokat tenni képromboló őseik büneiért, hisz ők azokért jőzen észszel felelősekké nem is tehető; egyenszer megemlítiük az esetet okulás céljából annál is inkább, mert manapsz is dívat még a katolikus egyházat feltüntetni, mint a haladás, a műveltség, a civilizáció, általában minden szép és nemes dolog ellenségét.

— **A Vörösmarty-kör** vasárnap d. e. 11 óra-
kor tartotta rendes évi közgyűlését a tagoknak csekély érdeklődése mellett. *Vértessy* József elnök megnyitja után a kör mult évi működéséről szóló jelentés olvastattott fel, a mi módosítás nélkül tudomásul vétetett. Jóváhagyta ezután a közgyűlés a mult évi zárszámadást, majd megállapította a folyó évi költségvetést, melynek adatai szerint a körnek jelenleg 363 rendes és 10 pártoló tagja van; a kiadások előirányzati összege 5000 korona, ugyanarmy a bevétele is. *Wildenauer* János számvizsgáló helybe ifj. *Csapó* István választott meg. Végül a közgyűlés a „Felsőmagyarországi Közművelődési Egyesület” átiratát tárgyalta, melyben a kormányhoz felterjesztendő feliratnak pártolását kéri, intézkedést sürgetvén abban az idegen és nemzetiségi tendenciájú egyletek ellen. A közgyűlés déli 12 óra-
kor ért véget.

— **A ki törvényt nem ismer.** Kaposi, illetőleg *Knöpfung* Zsigmond napkeleti polgártársunk már nem ismeretlen alak olvasóink előtt. Idevándorolt valahonnan a mi városunkba, nyitott a Simor-utcában egy pálinkapultikot s züllött vendégeivel állandóan eberségre kényszerítette rendőrségünket. Tovább ment aztán néhány ház-
zal, mig nem most a Kórház-utcában a Gáz-utca sarkán ütött tanyát s dacára annak, hogy a pénzügyigazgatóság a jövevényi engedélyt megtagadta, ez a jövevény a jog, törvény és igazság korszakában engedély nélkül, tehát jogtalanul üzérkedett, sőt midőn az illetékes hatóság a jogtörő eljárás miatt pénzbüntetéssel sújtotta, ismét folytatta a törvénysértést, mert nem ismert hatóságot, mely az államélet keretén belül felelte hatalmat gyakorolna. Tovább ment a törvénytiprásban. — Midőn a pénzügyminiszterium, tehát a legfelsőbb forum is megtagadta az italmérsi engedély megadását bizonyára a közigazgatási hatóság kimerítő információja alapján, még akkor sem hajolt meg *Knöpfung* ur a törvény előtt, gyakorolta az italmérsést, sőt midőn ízlete rendőri asziszisztencia mellett lezárattott, feltörte a zárt s ismét szembeszállt a hatósággal. Na hát az ilyen emberrel nem szabad a hatóságnak humánusan,

enyhén bánni. A törvény teljes szigorát kell alkalmazni, bírságot, bünténi kell mindaddig, míg az utolsó garasa bírja, mert a ki a jogrend elleni ly minősíthetetlen módon kelt ki, a ki a törvényt, a hatóságot kuttyába sem veszi, azzal szemben csak a legszigorubb eljárás vezethet eredményre. Sőt teljes életére büntetendő az ilyen, törvény fölé helyezkedő igazága alak és pedig olyké, hogy az italmérsi engedélynek részére leendő megadása nemcsak a város, de az ország bármely helyén lehetetienné létessék.

— **Esküdtbíróági tárgyalások.** A május hó 20-án összeülő esküdtbíróóság a következő bűnügyekben fog ítélni: *Május 20-án:* Szándékos emberölés kísérletével vádolt *Heidecker* József ercsi-i vendégös elleni ügy. Vádolt 1900. évi szeptember 15-én éjjel egy forgópisztolyból *Hornváth* Károly ercsi-i lakosra lött 20 lépésről s annak jobb karját találta. A sérülés 20 napon túl gyógyult. Védő: *Edvi* Illés Károly budapesti ügyvéd. *Május 21-én:* Vizsgálati fogóságban levő *Lakatos* Borcsa sárbogárdi lakos ügye, a ki gylkosság kísérletével van vádolva. Nevezett f. év január 15-én este 6 óra-
kor Csejtei Pál cipészsegédet egy konyhakéssel agyon akarta szurni. Védő: dr. *Csöppenszky* Mihály ügyvéd. *Május 22-én:* Ifj. *Pajor* István urhídoi lakos elleni ügy. Vádolt egy urhídoi vendéglőben *Szabó* Ferencet balszemén megszurta, öngzeesett, s az esés által szenvedett agyrázkódás folytán agyvél gyulladás és agytályogban f. év január 11-én meghalt. Halált okozó súlyos testi sértés büntetével van vádolva, védője dr. *Schlammadinger* Jenő ügyvéd.

— **Egy kis szerkesztői pósta.** Van nemes protestantizmus, aminő a *Szentiványi* Árpádé! Van mocsár-protestantizmus, amely a *Bimbó*-ut-
cától kezdődik, a zavarosában pedig koppenhágai és jeruzsálemi halászok által messzemenőleg halásztatik. Amig pedig a szónak ama nemesebb értelmében tekintendő protestánsai úgy követelnek jogokat egyházaknak, hogy a másét se bántásák, addig a *bimbó*-utcai halász közönyének egyik számában, a szerkesztői „sub rosa”-k hálójában a következő ebhalacska fickándozik:

„K. E. Szekularizációról szóló cikkét félretesszük alkalmasabb időre: ma még ennek követelése időszzerűlen. Elégedjünk meg először kevesebbel, — majd azután jö a több. Különbön öszinte köszönet és üdvözet.”

Ime, a híres elv, hogy aszongya „a többi magától jön.” Bizony hoppmester uram, ez magától jött, aki en-pártkaszájának szekularizálata után ilyen bolondgombateremléssel kereskedik. Mindamettel jó lesz vigyázni, mert ki tudhassa, hogy mikor lesz a nyűtt vonóból — két végű bot!

— **A budapesti kertészeti kiállítás.** mint tudósítónk értesít, nemcsak a nagyközönség, hanem a legelső szaktelintételek véleményei szerint minden eddigit felülmúl és vetekedik bármely világ-kiállítással. Ezen siker oroszlanrésze *Mauthner* Ödön cs. és kir. udvari magkereskedő, a kinek kiállítása oly szép és fenséges, hogy e cég tulajdonosa nem győzi fogadni az elismerő nyilatkozatokat, melyek valóságos óváció számba mennek. A megnyitás napján *József* főherceg személyesen gratulált *Mauthner* Ödönnek és bemutatta *Klotild* főhercegnőnek. Kedden Ő Felsége is megállította a kiállítást és minden egyes csoportnál elismerését fejezte ki *Mauthner*nek. E világhírű cég, mely eddig 22 külföldi kiállításon az első díjakat vitte el, ezuttal versenyen kívül jelent meg, hogy mellette főképe a vidéki cégek is érvényesülhessenek, sőt ő maga is 3 tiszteletdíjat ajánlott fel a kiállítást helye érdekében. *Mauthner* csoportjai 15 főhelyet foglalnak el az iparcsarnokban és az előtte levő területen. Olyan gazdag babérdőt, pálmaligetet és szindus virágot még nem látott a budapesti közönség, a minőt *Mauthner* varázsolta oda. Kiállított többi között virul 1000 *Crimson Rambler* rózsát, 3000 nagyvirágu *Cineariát*, több mint 4000 babérfát, melyek a kiállítás után eladásra kerülnek. 800 szegfűt 175 változatban stb. stb. Még a szakemberek is odányilatkoztak: „tudtuk, hogy *Mauthner* nagy, de hogy ilyet is tud nyújtani, az már igazán párálan!” A szűri-egész zavarban volt, hogy mivel fejezze ki elismerését és megbizta az elnökséget, hogy niagaszáló levélben mondjon köszönetet *Mauthner*nek, a miért a kiállítást oly magas színvonalra emelte.

— **Dívtos halálesetek.** A mi azelőtt ritkászámba ment s még a családra is megcsüggenítőnek tartott, az manapság divattá vált. A kinek boldogságát testi szenvedés, anyagi hiány, szerelmi bánat zavarja, fog egy darab madzagot, nem becsül többre a saját életét sem, fetkői magát. Az élet küzdelmeitől visszariadó gyáva teremtesek még csak nem is sok évvel ezelőtt a temető árkában találtak nyugóhelyet nem kis szegényére az életben maradt rokonságnak. Na kriptába teszik őket egy sorban a többi nyugóval. Vasárnap városunkban két életunt hagyta el az élők sorát. Az egyik *Deutsch Lázárné* szül. Rózsa Judith az Iskola-utca 8. számú házban lakott. Szükséget nem szenvedett soha s az élet örömeit még sem élvezhette, mert a már 66 éves nő hosszú idő óta fájdalmas köszvényben szenvedett s ez unatta meg vele teljesen az életet. Feltették is hozzátartozói az öngyilkosságától, de megmenteni még sem lehetett. Alig távozott szombat éjjel ágya mellől ápolója, Fischer Mari egy két órára, elvégezte végzetes munkáját a betegségében már teljesen kimerült nő a hálósobától távolabb eső előszobában. A leány urnójének már csak holtteméhez érkezett s midőn a családokkal élesztési kísérleteket tett, az ületlen testet elejtették, a minék következtében még koponyacsonttörés érte a többé nem szevedőt. Dr. Herz Oszkár orvos sem segíthetett a bajon, konstatálta a beállott halált.

A másik öngyilkos vasárnap délután 2 és 3 óra között vált meg az élettől. *Máhr Ferenc* 66 éves, Gőzmalom-utca 12. sz. alatti földműves a szoba szőrfájára felakasztotta magát. Fia, Máhr József midőn délután fél 4 óra tájban a templomból hazament, a szobát zárva találta. Rosszszat sejtett s a házbülsőket befestítette az ajtó: s atyját felakasztva találta. Még meleg volt a test, az élesztési kísérlet azonban nem vezetett eredményre. Az orvosrendőri vizsgálatot *Reé Ist-*

ván főkapitánnyal dr. *Palúszky Miklós* ker. orvos teljesítette. Az öngyilkosságnak állítólagos oka régebbi családi viszály.

— **Katonazene.** Az „Otthon” kávéházban f. hó 10-én, szombaton, a honvéd zenekar kiválóan érdekes és változatos műsorral hangversenyt tart.

Ugyanitt megemlítjük, hogy az „Otthon” kávéházban május hó 8-án Kolkér Géza ország-hírű tilinkó művész nagy hangversenyt rendez. A művész ugyanis remek quartet kíséretével külföldre keresztül-utaztából csak egy hangversenyt tart a következő műsorral: 1. Polonaise, Winye-ifszki-től. 2. Rákóczy keserve, Káldy-től. 3. Karnevalle de venécia, Páganinótól. 4. Kurucz dal. Egyveleg, Káldi-től. 5. Adagio, Beethoven-től. 6. Romance Popovics-tól. 7. Kolmine, Sulzer-től. 8. Opera. Egyveleg, Mascagni-től. 9. Magyar rapszódia, Szerákate-től. 10. Keringő. Egyveleg, Strausz-tól. 11. Reptúj feeském, Kemenyi-től. Kezdete este 8 órakor.

— **A váci siketnéma intézet** 5 tanulója, „A gyógy-paedagogiai intézetek országos tanácsa”-nak intézkedése folytán Klis Lajos, váci siketnéma intézeti igazgató és szaktanácsos, továbbá Gácsér József tanárjuk kíséretében e héten pénteken este városunkba is megérkezik, hogy a humanitás egyik legnemesebb megnyilatkozásának, a siket-némák tanításának szép eredményeit bemutassák. Szombaton, e hó 10-én d. u. 5 órakor pedig a helybeli kath. főgimnázium dísztermében Klis Lajos igazgató elméleti ismertetése után Gácsér József tanár fogja az oktatás különböző fokain levő tanítványokkal a gyakorlati eredményt bemutatni, melyre fölhívjuk a közönség figyelmét.

— **Vasuti kedvezmény a pünkösdi ünnepekre.** A kereskedelemügyi miniszter az államvasutak igazgatóságának javaslata alapján a főváros látogatásának megkönnyebítése érdekében megengedte, hogy az államvasutak összes, valamint

a kassa-oderbergi vasut magyar vonalainak állomásairól Budapestre és vissza utazók részére a Szent István-napi ünnepekre nézve már évek óta fönálló kedvezményt a pünkösdi ünnepekre is életbe léptethessék. E kedvezmény szerint az I. és II. osztályban a közvetlenül alacsonyabb kocsisosztályu egész jeggyvel, a III. osztályban pedig II. osztályu féljeggyvel lehet vidékről Budapestre és vissza utazni.

— **A bérletjegyek a vasuti állomásokon.** A magyar királyi államvasutak igazgatósága figyelemzetti a közönséget, hogy a magyar királyi államvasutakon érvényes helyi személydíjszabás értelmében a jegyvizsgáló közegeknek joguk van az összes bérletjegyek felmutatását a pályaudvar elhagyásakor követelni. Azt az utast tehát, a ki bérletjegyenek felmutatását a pályaudvar elhagyásakor megtagadja, úgy tekintik, mintha nem volna menetjegye és elcne a helyi személy- és podgyászdíjszabás 21. §. IV. póthatározománya alkalmaztatik.

Nyilttér.)*

Folyó évi szeptember havában — ha 20 növendék jelentkezik — női kézimunka-iskolát nyitok. Az érdeklődőket arra kérem, hogy e hó közepéig jelentkezni sziveskedjenek.

Sár-Aba, 1902. május hó 7-én.

Elekes Anna.

*) E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Mészáros Miklós

m. kir. szabad. osztálysorsjegy-főelárusító

Budapest, VIII., József-körút 22—24. sz.

Ajánlja a m. kir. szab. osztálysorsjegyek közvetlen beszerzését főelárudájából

$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{1}$	Küzás május 22 és 23-án
1.50	3.—	6.—	12.—	

Megrendeléseket czélszerűségből postautalványon kérem.

HIRDETÉSEK

a „Fejérmegyei Napló” részére

— jutányos áron felvétetnek —

a kiadóhivatalban,

— Szent-István-tér 1. sz. —

A szőlő

OIDIUM

betegsége ellen

— a legjobb szer a —

DR. ASCHENBRANDT-féle

RÉZKÉNFOR.

Leszállított ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban a kilogramm 46 fillér;
10 és 5 kilogrammos zsákokban a klg. 50 fillér.

Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle; **biztosabb**, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fujja; **ajánlatosabb** — mert a mustot nem bűdösíti — mint a tiszta kenpor vagy kénmáj.

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja.

Ott ahol mult évben a peronospora nem tett kárt, de a lisztharmat igen, az első permete-és helyett elég rézkénporral a tőkétet beporozni. Ez pedig lényeges költségmegtakarítás.

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE”

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Megrendeléseket elfogadnak a vidéki megbízottak is.

A por kapható:

KOVÁCS PÁLNÁL, SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

Szólóoltványok

szokványminőségben.
A legkifinomultabb 42 bor- és esemefajokban fajtszán
teljes jótállással.

É l ő k e r i t é s

Gleditschia esemeték és magvak
Uradalomnak, közeegeknek három évi törlesz-
tésre is adatik.

Óriás törless, igen gyorsan fejlődő sövényudvány. Ez az egye-
dült, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rend-
kívül csekély kiadásal, melyen annyogy ember, de szemlélté-
dilat, még az apró évtől is hatolhatnak át. Minden rend-
teshez rajzokkal ellátott útutési és kezelési utasítás mellékel-
tetik. Ezer esemete elég 200 méterre. — Ára 6 forint.

Dióesemeték

Óriási jótövedelmet biztosító váltótudal fogva,
annak tenyésztése számos gazdaságban az
utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Biznos fenynyomata főárjegyeket ingyen és bérmentve küldetük
minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzékben kívül
meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki a címére ingyen és bér-
mentve küldetel kért, mely utolsan az a ház, vagy család a
hol annak tartalmát hasznára ne fordítaná, városban, falun,
pusztán, gazdaság vagy szegény családnál egyaránt, így mér-
szoknak is igen értékesek áll. kik rendelni semmit sem akar-
nak, mert benne számos oly költemények foglaltanak, melyek
mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím:

„Érmelléki első szólóoltvány-telep“
Nagy-Kánya u. p. Székelyhid.

NYUJTSUNK KEZET A SZERENCSENEK!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt
sorsjegy által.

A legesélydúsabb sorsjáték a világon a mi m. kir. osztálysorsjátékunk.

100.000 sorsjegyre 50.000 pénznyeremény jut.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1.000,000

 korona.

I jutalom 600.000. I nyeremény à 400.000, 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 80.000,
70.000, 2 à 60.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 1 à 25.000, 7 à 20.000, 3 à 15.000,
31 à 10.000, 67 à 5000, 3 à 3000, 432 à 2000, 763 à 1000, 1238 à 500, 90 à 300,
3170 à 200, 3900 à 170, 4900 à 130, 50 à 100, 3900 à 80, 2900 à 40. Összesen
13.160.000 korona, azaz TIZENHÁROM MILLIÓ, 160.000 korona.

SZERENCSENAPTÁR.

	Január	Február	Márczius	Április	Május	Junius	Julius	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
K	1	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23
S	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24
C	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25
P	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26
S	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27
P	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28
S	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29
P	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30
S	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31
P	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	
S	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29		
P	12	14	16	18	20	22	24	26	28			
S	13	15	17	19	21	23	25	27	29			
P	14	16	18	20	22	24	26	28				
S	15	17	19	21	23	25	27	29				
P	16	18	20	22	24	26	28					
S	17	19	21	23	25	27	29					
P	18	20	22	24	26	28						
S	19	21	23	25	27	29						
P	20	22	24	26	28							
S	21	23	25	27	29							
P	22	24	26	28								
S	23	25	27	29								
P	24	26	28									
S	25	27	29									
P	26	28										
S	27	29										
P	28											
S	29											
P	30											
S	31											

Mikor van születésnapom? Mindenki kísérje meg szerencsésjét a születésnapjára feljegyzett számmal. Ezen naptárban az év minden egyes napjára más szám van feljegyezve, melyek postafordulattal megrendelés esetén nálunk kaphatók, úgy hogy bárki kiválthatja saját s. ámul. Ha időközben e szám elfogyott volna, hasonló küldünk.

* |

Számmer Kálmán

— könyvnyomdájában —
Sz.-Fehérvár, Kossuth-u. 11. sz.
mindennemű könyvnyom-
dai munkák gyorsan és
jutányos áron készített-
nek el. —

* |

*****

Törlesztéses kölcsönt

5% kamat

Vidéki bérházakra és földbirtokra

szerzek minden előleg nélkül abban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveleket postafordulattal elintézt és a kívánt bővebb felvilágosítást szívesen adja

Sárkány József
Budapest, Váci-körút 21.

*****

Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I. osztályu eredeti sorsjegyek tervszerű betétje a következők:
egy nyolcad (1/8) frt. —.75 vagy 1.50 kor. egy negyed (1/4) frt. 1.50 vagy 3.— kor.
„ fél (1/2) frt. 3.— „ 6.— „ egész (1) frt. 6.— „ 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összegnek postautalványon való előzetes beküldése ellenében megküldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megbízásokat kérünk azonnal, de legkésőbb

f. évi május hó 10-ig

közvetlenül hozzánk beküldeni.

FIÓKOK:
V., Váci-körút 4.
Museum-körút II.
Erzsébet-körút 54.

Török A. és Tsa

bankháza,
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 46 a.

Sok és igen nagy nyereményt fizetünk ki nagyrabcsillí vevőinknek és pedig rövid idő alatt hat millió koronánál többet.

Megrendelő levél levágandó. T. TÖRÖK A. és Tsa bankházának. Budapest.

Ezennel megrendelek a m. kir. szab. osztálysorsjáték I. osztályához.....darab eredeti osztálysorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt.

A.....korona összeg } utánveendő
} utalványmal küldöm.
} mellékelve bankjegyekben (bélyegekbén). } A nem kívánt törlendő.

Pontos cím: